

Číslo rozhodnutia: 314/2023
Spisová značka: 2021/148-OAC

Bratislava 22.12.2022

U Z N E S E N I E

Komisia Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo pre posudzovanie námietok (ďalej len „odvolacia komisia“) v zmysle § 22 ods. 2 zák. č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zák. č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 269/2018 Z. z.“) prerokovala námietky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (ďalej len „STU“ alebo „účastník konania“) zo dňa 28.09.2022 voči rozhodnutiu Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo (ďalej len „agentúra“) vydaného 20.07.2022 pod číslom 2022/50:1207-OAC.

Odvolacia komisia **ruší** rozhodnutie agentúry zo dňa 20.07.2022, číslo 2022/50:1207-OAC, a vracia vec agentúre **na nové prejednanie a rozhodnutie**.

Odôvodnenie:

1. Doterajší priebeh konania. Argumenty agentúry a STU

Agentúra dňa 22.04.2021 začala z vlastného podnetu konanie vo veci preverenia dodržiavania právnych predpisov a vnútorných predpisov vysokej školy podľa § 35 ods. 14 zákona č. 269/2018 Z. z. Predmetom konania bolo posúdenie a vyhodnotenie: (i) spôsobu a úrovne uskutočňovania akreditovaných študijných programov na Fakulte informatiky a informačných technológií (FIIT STU), (ii) spôsobu personálneho zabezpečenia študijných programov vysokej školy uskutočňovaných na uvedenej fakulte s ohľadom na plánovaný profil absolventa a dosahovanie príslušných výstupov vzdelávania, (iii) miery plnenia požiadaviek príslušných právnych predpisov a vnútorných predpisov vysokej školy, ktoré sa vzťahujú na uskutočňovanie týchto študijných programov, zabezpečenie jednotlivých predmetov študijných programov, vzdelávacích činností a záverečných prác študentov, obhajoby záverečných prác študentov a štátnych skúšok.

Výkonná rada agentúry (ďalej len „výkonná rada“) na účely preskúmania podnetu agentúry schválila uznesením č. VR-32/18/2021 zo dňa 17.06.2021 návrh zloženia pracovnej skupiny výkonnej rady. Hodnotiaca správa pracovnej skupiny bola vypracovaná dňa 7.06.2022. V hodnotiacej správe sa poukazuje na niekoľko zistených nedostatkov: (i) poukazuje sa na potrebu posilniť personálne zabezpečenie študijných programov, (ii) vytýka sa časté publikovanie v časopisoch, v ktorých autori musia zaplatiť za rýchle uverejnenie článku,

konkrétne v časopise Sensors – vydavateľstvo MDPI, (iii) poukazuje sa na absenciu externého pohľadu na prácu doktoranda, keďže projekty vedeckej práce sú neformálne oponované a hodnotené oponentom z fakulty a školiteľom, (iv) ďalej sa vytýka nepostačujúca medzinárodnosť prostredia. Konkrétne sa poukazuje na to, že doktorandi síce publikujú v anglickom jazyku, ale nie sú v kontakte so špičkovými pracoviskami, či už formou pobytu u zahraničného profesora k téme dizertačnej práce, alebo účasťou na naozaj kvalitných konferenciách, kde by mali kontakt s trendmi v ich oblasti a vedeli posúdiť svoju kvalitu výskumu. Pracovná skupina na záver skonštatovala, že po dôkladnom posúdení podkladov a zvážení zistených skutočností v rámci predmetného konania výkonnej rade neodporúča pozastaviť žiaden zo študijných programov FIIT STU, nakoľko by to podľa názoru pracovnej skupiny v súčasne prebiehajúcich procesoch zosúladovania študijných programov, revitalizácie fakulty a s nadchádzajúcim procesom posudzovania vnútorného systému vysokej školy bolo neúčelné.

Rozhodnutím zo dňa 20.07.2022 agentúra postupom a na základe § 35 ods. 14 zákona č. 269/2018 Z. z. pozastavila uskutočňovanie študijného programu s názvom aplikovaná informatika, kód študijného programu 12826, v študijnom odbore informatika. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že dôvodom pre rozhodnutie bolo zistenie pracovnej skupiny v časti, v ktorej sa konštatovala nepostačujúca medzinárodnosť prostredia. Táto skutočnosť (identifikácia nedostatkov, ktoré boli dôvodom pre prijatie rozhodnutia) bola potvrdená zástupcom agentúry počas zasadnutia odvolacej komisie dňa 15.12.2022.

Námietky STU voči rozhodnutiu sú založené na 3 bodoch: (i) rozhodnutie agentúry nerešpektovať závery/odporúčania pracovnej skupiny (ktorá výslovne neodporučila pozastavenie študijných programov) je prekvapivé a agentúra pochybila v tom, že neumožnila účastníkovi konania vyjadriť sa k tomuto zámeru agentúry, (ii) nezákonnosť predmetného rozhodnutia podľa názoru STU ďalej vyplýva z jeho zjavnej arbitrárnosti, teda zo svojvoľného tvrdenia, ktoré nie je podložené konkrétnymi skutočnosťami a konkrétnymi argumentmi, ktoré musia byť súčasťou odôvodnenia rozhodnutia. Pokiaľ nie sú takéto konkrétne skutočnosti a argumenty súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, ako je tomu aj v tomto prípade, potom rozhodnutie je nepreskúmateľné, (iii) STU ďalej namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia pozastaviť uskutočňovanie študijných programov. Konkrétne STU poukazuje na skutočnosť, že študijné programy, ktoré boli zo strany agentúry, resp. jej pracovnej skupiny, posudzované, neboli v danom čase ešte zosúladené so štandardami pre študijný program. Pozastavený študijný program však medzičasom bol zosúladený so štandardmi pre študijný program a Rada VSK po posúdení pracovnou skupinou schválila jeho pokračovanie Uznesením č. 17_11PR/5_2022 zo dňa 11.05.2022 v súlade s formalizovanými postupmi vnútorného systému kvality STU. Táto skutočnosť nebola agentúrou zohľadnená a agentúra pozastavila študijné programy v podobe, v akej boli už zosúladené so štandardami SAAVŠ.

2. Názor odvolacej komisie

Odvolacia komisia sa stotožňuje s názorom STU, že rozhodnutie v časti, v ktorej sa identifikujú nedostatky, ktoré podľa názoru agentúry odôvodňujú pozastavenie študijného programu, je arbitrárne. Agentúra vychádza z tvrdení obsiahnutých v záveroch hodnotiacej skupiny, ktoré sú rovnako arbitrárne a neodôvodnené. Nedostatočná medzinárodnosť

prostredia sa vyvodzuje z toho, že doktorandi síce publikujú v anglickom jazyku, ale nie sú v kontakte so špičkovými pracoviskami, či už formou pobytu u zahraničného profesora k téme dizertačnej práce, alebo účasťou na naozaj kvalitných konferenciách, kde by mali kontakt s trendmi v ich oblasti a vedeli posúdiť svoju kvalitu výskumu. Z predmetného odôvodnenia je možné vyvodzovať záver, že STU sa nevytýka to, že nie je v kontakte s inými pracoviskami, resp. že jej doktorandi sa nezúčastňujú konferencií, ale len tá skutočnosť, že predmetné pracoviská nie sú „špičkové“ a konferencie nie sú „naozaj kvalitné“. Hodnotiaca správa a ani rozhodnutie však neobsahuje nič, na základe čoho by STU mohla porozumieť, ktoré pracovisko je špičkové a ktorá konferencia je naozaj kvalitnou.

Arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia spočíva aj v tom, že sa výkonná rada dostatočne nevysporiadala so záverom pracovnej skupiny, ktorá v hodnotiacej správe - napriek zisteným nedostatkom - neodporúčala pozastaviť žiaden zo študijných programov FIIT STU, nakoľko by to podľa názoru pracovnej skupiny v súčasne prebiehajúcich procesoch zosúladovania študijných programov, revitalizácie fakulty a s nadchádzajúcim procesom posudzovania vnútorného systému vysokej školy bolo neúčelné. Odvolacia komisia v odôvodnení rozhodnutia neidentifikovala také dôvody, ktoré by vysvetľovali odklon od odporúčania pracovnej skupiny.

Výkonná rada je pri prijatí a odôvodnení rozhodnutí viazaná princípmi správneho rozhodovania (aj napriek tomu, že na konanie pred výkonnou radou sa správny poriadok v zásade nevzťahuje). Medzi princípy správneho rozhodovania patrí i úplnosť, respektíve dostatočné odôvodnenie rozhodnutia správneho orgánu, ktoré v konečnom dôsledku vyvolávajú aj jeho presvedčivosť (§ 3 ods. 5 správneho poriadku) (por. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 7Asan/3/2016). Ak rozhodnutie výkonnej rady v otázke nedostatočného medzinárodného prostredia vychádza z takto vágneho a ničím nepodloženého tvrdenia pracovnej skupiny obsiahnutej v hodnotiacej správe, odvolacia komisia nemá inú možnosť než skonštatovať, že rozhodnutie v tejto otázke vychádza z nedostatočne zisteného stavu veci, je arbitrárne a nespĺňa požiadavky na presvedčivosť odôvodnenia. Pre úplnosť odvolacia komisia poukazuje aj na názor vyjadrený Najvyšším súdom, že rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné a treba ho zrušiť aj vtedy, ak správny orgán svoje rozhodnutie neodôvodnil vôbec, hoci dôvody jeho rozhodnutia možno vyvodíť z obsahu administratívneho spisu. Skutočnosť, že rozhodnutie je zrozumiteľné pre orgán, ktorý ho vydal, nepostačuje, lebo rozhodnutie musí byť zrozumiteľné aj pre ostatných účastníkov konania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. októbra 2005, sp. zn. 4 So 226/04). Predmetná vada rozhodnutia odôvodňuje jeho zrušenie. V novom konaní výkonná rada bude mať možnosť vysporiadať sa aj s námietkou účastníka konania, konkrétne, že pozastavený študijný program bol už pred prijatím rozhodnutia zosúladený so štandardmi pre študijný program.

Odvolacia komisia sa však nestotožňuje s názorom účastníka konania, že výkonná rada pochybila v tom, že neinformovala účastníka konania o svojom zámere odchýliť sa od odporúčania pracovnej skupiny. Účastník konania musí počítať s tým, že výkonná rada má právo odchýliť sa od tohto odporúčania, ak svoje rozhodnutie riadne odôvodní. Samozrejme, výkonná rada musí dbať o to, aby dôvody, ktoré viedli výkonnú radu k takému odchýlnemu záveru neboli pre účastníka konania prekvapivé a účastník konania mal v konaní možnosť vyjadriť sa k týmto dôvodom. Odvolacia komisia v tejto súvislosti nemôže opomenúť tú

skutočnosť, že účastník konania nedodatočne zodpovedne pristupoval k realizácii svojich práv, ktoré mu prislúchali ako účastníkovi konania. Účastník konania totiž mal možnosť vyjadriť sa k zisteniam o nedostatkoch obsiahnutým v hodnotiacej správe ešte pred prijatím rozhodnutia. Účastník konania svoje vyjadrenie však obmedzil na konštatovanie, že hodnotiacu správu berie na vedomie. Odvolacia komisia dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelým“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení. Aj keď predmetné pochybenie účastníka konania nemá vplyv na rozhodnutie odvolacej komisie, odvolacia komisia využíva konanie o námietkach aby zdôraznila, že riadne využívanie procesných práv účastníkmi konania prispieva k tomu, že v konaní pred agentúrou nebude dochádzať k prietahom a že rozhodnutia agentúry budú spínať všetky zákonné požiadavky.

Odvolacia komisia prijala toto uznesenie za účasti 4 svojich členov v pomere hlasov 4 : 0.

Poučenie: voči tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

Jozef MTHOK
predseda odvolacej komisie